

Nr 6 1965

Årgång 17

Pris 1:-

vi kvinnor

smak och fakta avgjorde!

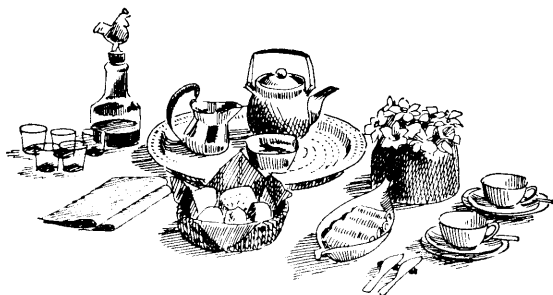
Tre Ess Lyx är det matfett jag helst använder till bordsbruk. När jag valde Tre Ess Lyx var det framför allt två faktorer som var avgörande:

- Bästa matfett ur näringssynpunkt
- Smak, arom och konsistens

Enligt min uppfattning uppfyller Tre Ess Lyx alla de krav, som enligt modern forskning ett matfett skall ha.

Det är gott att använda på bröd i alla sammanhang. Jag är glad över Tre Ess Lyx i mitt stora hushåll och rekommenderar det till alla husmodrar.

Lyn Englesson.

Detta står på paketet

Högsta näringsvärde — Kalorihalt: 7.700 kal/kg — Fetthalt: 82% — Endast vegetabiliskt fett — Vitaminerat: Vitamin A 30.000 IE (Internationella Enheter) per kg — Vitamin D 3.000 IE per kg — Lika mycket vitaminer året om — Lämplig förvaringstemperatur: +6 till +10°C — Bästa bredbarhet vid +15 till +20°C.

Näringsvärdet

Tre Ess Lyx har högsta näringsvärde. Viktigt är att siffrorna för kalorihalten och fetthalten är desamma som hos alla andra fasta matfett. Vitaminhalten i Tre Ess Lyx är lika hög året om.

Vegetabiliskt

Vid framställningen av Tre Ess Lyx användes endast de finaste råvaror, och fettet är uteslutande vegetabiliskt — från växtriket.

Förvaringstemperaturen

Kylskåpet är idealiskt för Tre Ess Lyx, som har lämpligaste förvaringstemperatur mellan +6 och +10°C.

Bredningen

Tre Ess Lyx går lätt att breda och är lika smidigt året om: konsistensen anpassas nämligen efter årstiderna. Bästa bredbarhet vid +15 till +20°C.

— smaken som segrat

nu gäller det Vietnam

Opinionen växer. I mars gjorde fredsvänner ett upprop för fred i Vietnam. Under pingsten marscherade ungdom för samma krav. Före sommaren kom de nittio kulturarbetarnas upprop. Lars Forsell Artur Lundkvist, Folke Isaksson, Sara Lidman, Jan Myrdal och Sven Lindqvist lät den svenska opinionen avspeglade sig på de stora tidningarnas kultursidor. Radions debatt om nyhetsförmedlingen resulterade i ökade anspråk på objektivitet vid behandlingen av vad som sker i Vietnam. En speciell Vietnamkommitté bildades på sensommaren. Om Vietnamfrågan talade statsrådet Olof Palme vid Broderskapsrelsens kongress i Gävle och utrikesminister Torsten Nilsson har talat inför Stockholms Socialdemokratiska Arbetarkommun. Amerikanska UD anmälde sitt ogillande. Men statsministern instämde på Metallkongressen med Palme och Torsten Nilsson och bekräftade regeringens ståndpunkt. Den 29 augusti ställde kända visångare upp på Hötorget i Stockholm och senare samma dag demonstrerade man tillsammans med andra unga utanför amerikanska ambassaden och krävde att kriget ska stoppas. Den 1 september beslutade Svenska röda korset inleda en hjälpaktion för Vietnam.

Det är för tidigt att göra en summering, men aldrig tidigare har en sådan misstro mot amerikansk politik kommit till uttryck i vårt land. I alla läger, med vissa undantag för de mest konservativa, tycks det råda en påfallande enighet om att USA:s krig mot det vietnamesiska folket är ett brutalt och orättfärdigt krig som

måste stoppas. Den svenska opinionen sammanfaller här med en allt starkare världsoption.

Men USA ökar sina insatser i kriget medan världsoptionen allt starkare upprepar Genèveöverenskommelsens innebörd av år 1954 om fria val i Sydvietnam. Allt starkare ljuder ropen på fred. Sedan USA började spränga dammbyggnader i Nordvietnam för att framkalla hungersnöd på breddgrader där det alltid funnits för litet mat, har opinionen blivit allt mer upprörd. Varje dag kommer nya fakta som upprör alla och en var. Sydvietnams delegat vid fredskongressen i Helsingfors, dr Le Dinh Tham, vittnade om råheten och brutaliteten i detta krig då han yttrade:

"Aldrig kommer 14 miljoner sydvietnameser och mänskligheten i övrigt att glömma de blodiga förbrytelser som begåtts av dessa djävlar i människogestalt. Vi kan aldrig glömma livsmedelsförgiftningen av 6000 politiska fångar i Phu Loi. Vi kan inte glömma att 70 människor begravdes levande i distriktet Duy Yueyen, att napalmbomber fälldes över byn Linh Phung, varvid alla pojkar och flickor i byskolan och ett dussintal vuxna brändes ihjäl. Vi kan inte glömma luftangreppet då 500 bybor vid floden Phu-Huu dödades. Vi kan heller inte glömma bombningarna av Thuan Loi och av gummiplantagerna vid Phu Rieng varvid 340 strategiska bombplan av typen B-57 fällde tusentals ton bomber över arbetarnas bostäder och hundratals människor dödades. På detta sätt har 170.000 människor fått sätta livet till under kriget."

Vilka nya tragedier kommer att följa sedan USA även övergått till att bomba dammarna till risfälten i Nordvietnam?

Vad måste nu ske? Kriget måste stoppas. Vietnams folk måste få fred och rätt till ett självständigt liv. Alla regeringar som känner ansvar måste vidta sådana åtgärder att president Johnssons regering känner sig tvingad att stoppa krigshandlingarna och dra sina trupper tillbaka. Vågar vi vänta ett svenskt initiativ?

Opinionen måste stegas. En stark humanitär insats görs. Vårt land har här en tradition som förpliktar. Röda korset har redan sänt den första hjälpen. SKV var den första riksorganisationen som redovisade till Vietnam-hjälpen. Humanitär hjälp – medicin, mat, kläder, pengar – behövs medan kriget rasar – och behövs även sedan kriget upphört. Låt oss få Radiohjälpen för Vietnam!

Vietnam är våra dagars Spanien! Thuan Loi är ett nytt Guernica! Miljoner bönder hålls inspärrade i 8.000 s.k. strategiska byar som i verkligheten är kamouflerade koncentrationsläger. Därför: Aktivitet i alla former för att stoppa USA:s och general Kys krig!

Låt solidariteten få materiell form! Samla pengar! Anslå ur organisationernas kassor. Vi hjälpte Spanien, men inte tillräckligt – och det stora kriget kom. Vi hjälpte Abessinien, vi hjälpte Ungern när där var som svårast, vi hjälpte när svåra jordbävningar drabbade Agadir och Skoplje – nu gäller det Vietnam!

Birgit Jansson

PS

Det har länge pågått en debatt om kvinnoförbundens vara eller icke vara i vårt land. I denna debatt har framträtt både män och kvinnor som ropat: Död åt kvinnoförbunden. Deras utgångspunkt tycks ha varit att kvinnoförbunden är någon slags konstlade skapelser och inte framprungna under samhällsutvecklingens gång som uttryck för sociala, ekonomiska och kulturella behov och intressen från kvinnornas sida.

Kvinnoorganisationerna har — där om är varje socialt intresserad människa överens — spelat en betydelsefull roll i det svenska samhällets demokratiska utveckling, speciellt när det gällt kvinnornas egen emancipation. Men denna kamp är ännu inte avslutad. Det

återstår mycket innan vi kommit fram till ett samhälle grundat på likaberättigande mellan kvinnor och män.

Vi blundar inte för att de partipolitiska kvinnoförbunden har speciella problem och att den s.k. partidisciplinen kan utgöra en starkt hämmande faktor på deras aktivitet. Samtidigt kan man inte förneka att också vissa av dessa kvinnoförbund, exempelvis det socialdemokratiska, kommit att starkt påverka sitt eget parti till riktiga ståndpunktstaganden bl. a. i atomvapenfrågan.

Vad vårt eget förbund beträffar så är det inte skapat av något speciellt parti. SKV:s historia är mycket lång, och kanske finns det inget kvinnoförbund genom vars historia man så väl kan följa de svenska kvinnornas emancipationskamp, inkluderat fredskampen,

bl. a. genom de förgrundsgestalter som funnits och finns i detta förbund: Kerstin Hesselgren, Elin Wägner, Ada Nilsson, Elisabeth Tamm, Honorine Hermelin Grönbech och Andrea Andreen.

Nu gäller det inte historia, nu gäller det i dag. Har vårt förbund en uppgift i fredskampen, i solidaritetsrörelsen för Vietnam, i samarbetssträvandena mellan olika fredsrelser och i den demokratiska process som pågår i vårt eget land? Detta är intressanta frågor som vi avser att låta nästa nummer av Vi kvinnor i hög grad präglas av.

Vi kvinnors stödfond

Premieutdelningen för Vi kvinnors stödfond har av tekniska skäl måst uppskjutas till den 1 nov. Publiceringen sker således i julnumret.

abortproblemen i Polen

I somras fick en studiegrupp från SKV möjlighet att besöka Polen på inbjudan av polska kvinnoförbundet. Vi hade begärt att särskilt få studera abortlagstiftningen, dess tillämpning och resultat med tanke på den livliga diskussionen här hemma i Sverige. "Vi", dvs. delegationen bestod av Alma Braathen, Birgit Johansson och undertecknad från Stockholm samt Kirsten Persson och Ingalill Andersson från Göteborg.

Så fort vi stod på Warszawas historiska mark, där varje sten påminner om ofattbart lidande och ofattbart hjältemod, förklarade vår goda vän och oförglömliga värd på resan sekreteraren i kvinnoförbundet *Maria Winiarz*:

— I morgon går vi till planeringskommissionen.

— Planeringskommissionen? Ja, men vi är inga stadsplanerare. Här måste föreligga ett missförstånd, väjde vi oss förskräckta. Ingenting är väl pinsamare än att tas emot av experter på ett område där man själv är analfabet.

Då fick vi veta att "planeringskommissionen" betydde Organisationen för Planerat Moderskap, den organisation som också handhar abortfrågan. Samma organisation som sprider kunskap om spädbarnens vård, ger familjeråd och hjälper människor med ömtåliga sexuella problem. Abortfrågan är bara en del av ett invecklat problempuzzle.

Vi togs emot av organisationens generalsekreterare *Dr Helena Stomcrynka*, som ingalunda var gynekolog utan barnläkare vilket vi tyckte var symptomatiskt för verksamheten.

Till 1956 var aborter förbjudna i Polen. Nativiteten var stor och likaså antalet illegala aborter. Antalet födda barn och antalet aborter var ungefär lika. De utfördes i allmänhet av klåpare

och många kvinnor blev sjuka. Cirka 100.000 fick vårdas för infektioner per år på sjukhusen. Läkarbristen var skrämmande efter kriget, deras antal hade decimerats från 9.000 till 4.500.

Mot denna bakgrund gjorde kvinnoförbundet och andra organisationer med kvinnlig majoritet en kampanj för en ny abortlagstiftning och efter mycket diskussion antog seimen en lag i april 1956 där aborter tilläts på sociala indikationer. Ett år senare bildades Organisationen för planerat moderskap.

Vad anses nu vara sociala indikationer? Ja, bestämmelserna är generösa. Det kan t. ex. vara för trång bostad, förestående examen, mannens värnplikt, den blivande modern är övergiven eller

änka, hon har barn förut etc. Överhuvud taget tycks det i praktiken vara skäl nog att man inte önskar barnet. Är man under 18 år fordras dock föräldrarnas tillstånd. Minst ett halvår måste förflyta mellan två aborter.

Varje kvalificerad gynekolog har rätt att avgöra frågan. Besked ges snabbt och ingreppet skall göras under de första tolv veckorna. De flesta utförs faktiskt i 7—8 veckan. Det finns 2.000 läkarcentraler, dit man kan vända sig.

Behandlingen är gratis, en sak som just diskuteras. Preventivmedel är nämligen inte gratis och i enstaka bedrövliga fall lär det hända att man helt enkelt väljer den billigaste metoden.

På landsbygden är okunnigheten ofta stor, flickorna törs inte gå till sjukhus, ibland reser de långt hemifrån för att gömma sig — ibland går de till privata läkare.

De privata läkarna är också de som tar hand om utländskorna. På kliniken hade man enligt uppgift t. ex. inte haft några svenska patienter.

— Aborter, understryker dr Stomcrynka, är ett nödvändigt ont, som vi vill undvika så vitt möjligt. Vi gör propaganda för preventivmedel i radio och press, vi håller föreläsningar, ger ut böcker, visar filmer och plakater. Tidigare var det ont om preventivmedel, nu tillverkar vår organisation dem själva såväl kemiska som pessar. De kan köpas över hela landet. — Varje patient får också undervisning i preventivteknik.

Sexualundervisningen i skolan är inte omfattande, frågan berörs något i sista klassen, pojkarna undervisas dock under värnplikten.

— Lärarna i skolan är inte pigga på att undervisa på detta område. Katolska kyrkan, som är stark i Polen, är

Märke utgivet av Organisationen för planerat moderskap. Försäljningen av märkena bidrar till organisationens finansiering.

givetvis negativt inställd, speciellt det högre prästerskapet, men man diskuterar ej med dem.

— Hur många aborter utförs då per år?

— Ungefär 250.000, får vi veta, medan antalet födselar är ca 600.000. Som jämförelse berättar man att i Ungern och Frankrike är antalet aborter och födselar ungefär lika.

De flesta abortsökande har 2—3 barn förut.

— Men, som sagt, abortfrågan är endast en del av denna organisations arbete. Den bärs f. ö. huvudsakligen upp av frivilliga krafter. Man har övertagit ansvaret för barnavården under första levnadsåret och leder aktionen mot barndödligheten. Gravida kvinnor får veta hur de skall sköta sig. Psykologer medarbetar och ger råd. Bl. a. delas ut babyutstyrselar.

I Krakow fick vi besöka en av organisationens större kliniker. Den förestods av Dr Helena Szlapak, f. ö. morder till premiärministern Cyrankiewicz. I de vackra väntrummen fanns både män, kvinnor och barn. Här fanns kliniker för sterilitet, psykologer för samlivnadsproblem och gavs kurser i mödragymnastik. Här vidareutbildades även läkare.

Dr Szlapak underströk vikten av att de hjälpsökande möts med vänlighet, förståelse och tålamod. Det är ett viktigt steg man tar, när man söker upp främmande människor för råd i så känsliga frågor som här. Man förnam också vänligheten och mjukheten hos personalen, det var en lugn och rogivande atmosfär som svepte in oss vid vårt korta besök.

Polska kvinnoförbundet, vår värd, samarbetar intensivt med Organisationen för familjeplanering, och har överhuvud taget en omfattande verksamhet. De sysslar med yrkesvägledning, omskolning och vidareutbildning av kvinnor, familjefrågor, fackliga frågor, konsumentupplysning och kulturfrågor.

Jämlikheten är stadfäst i grundlagen men precis som hos oss hamnar flickorna gärna i de sämst betalda yrkena. Man propagerar ivrigt för att de ska skaffa sig gedigen yrkesutbildning och ägna sig åt högre studier. Vuxenutbildningen är också en viktig fråga.

Vi fick tillfälle att samtala med ledande kvinnor i Warszawa, Krakow, Wroclaw och Stettin och vi förde överallt långa och ingående diskussioner. Vi kom också överens om att försöka ordna studieresor i båda riktningarna. SKV hoppas kunna arrangera en kombinerad studie- och semesterresa till Warszawa, Krakow, bergen kring Zakopane eller Östersjökusten nästa sommar. Jag vet att det skulle bli en enastående, intressant, rolig och lärorik resa — precis som vår.

Eva Palmaer

Dr Helena Stomcrynka

Delegationen förbereder sig att uppvakta borgmästaren i Krakow. Från v. Inga-Lill Andersson,

Birgit Johansson, Eva Palmaer, Kirsten Persson och bakom kameran: Alma Braathen.

vad är analfabetism?

Finns ett givet mönster för människornas framåtskridande? Den frågan ställer man sej i Kairos museum, det mest storslagna i världen. Man ställer samma fråga vid pyramiderna, Kan människoliv få sitt värde först när människan är död?

Ser vi svenskar på livet på samma sätt, har vi tidigare sett på livet så? Allt det våra förfäder läste om var inriktat på döden, livet var en förberedelse för död. Idag förvånas man över hur lite svensken vet om det arbetande folkets historia. Reser man för att studera andra länder kan man knappt beskriva vår trappa upp till nutida standard utan att bli förlöjligad.

När stod vi svenskar på samma socialvårdsnivå som dagens Egypten? Svaret måste bli, för tvåhundra år sedan. Då styckade vi vår jord i smålotter för att kunna få självförsörjande familjer. Nasser styckade storgodsägarnas jord 1952. Vi hade en motsvarighet till Nassers odling av öknen när vi på slutet av 1700-talet och början av 1800-talet nyodlade en miljon hektar. Det var kanske mest små potatisåkrar, som skog nu har tagit tillbaka och våra pyramider ligger på längden utlagda i stengärdesgårdar. Min hemsocken satte 1810 trettio tunnor potatis och vaccinerade 17 barn, men redan 1820 hade båda siffrorna tiodubbats. När barnen fick leva behövdes mat. Märkligast är att dessa potatisodlingar inte tog åker. Följer man befolkningsstatistiken i våra kyrkböcker finner man lika stor areal korn och blandsäd och lika stor slätteräng.

Nassers stora damm i Assuan kallas skämtsamt för hans pyramid. Innan den är klar att dränka tiotusen hektar gammal åker för att ge vatten till tio gånger så mycket ny mark, har barn fötts i sådan mängd att överskottet är uppätet. Men, landet får elektricitet och med den fler industrier och industrierna behöver fler arbetare och jordbruket kan slippa föda de arbetslösa. Man kan sätta in maskiner, frigöra arbetskraft och kanske så småningom få jorden i stort skift, dvs. genomföra stor-skifte så som vi gjorde för tvåhundra år sedan. Då kommer andelsladugårdar, då hoppar man förbi en väsentlig fas i jämförelsen med Sverige. Vad har omvägen kostat? Svaret kommer krasst: Strävsamma liv, miljoner strävsamma dagsverken som är spårlost försvunna. Kvar står pyramiderna i Egypten, gravmålningarna, jättemonumenten. För femtusen år sedan hade Egypten ett skrivspråk. Då hade vi stenåldern. De hade kopparn och bronsen och fulländad konst. De trodde på många gudar, men de trodde inte på människans

egenvärde. Vi hade också många gudar på den tiden, Tor och Oden och Frej, och tre gudinnor, Verdandi, Skuld och Urd, ödets gudinnor som det icke lönade sej att kämpa emot. Så kom söderifrån läran om en enda Gud. I tusen år slogs de båda lärorerna och miljoner stupade på slagfälten. Först med vårt århundrade trädde vetenskapen in med vaccination mot allt det som ödets gudinnor förr haft att hota med. Vetenskapen segrade mycket snabbt i vårt land, därför att vår "materiella standard" råkade få förgrundsfigurer sådana som lantmäteristylens Fagott, snillen som kunde se framåt i tiden och genier som hade människokärlek.

Reser man ut för att se gammal kultur frågar man sej hur religionen kunnat föra människorna så vid sidan av vägen. Fagott har ingen pyramid, knappast en gravsten som någon känner, vi har tre små rader om honom i vår historiebok. Hinke Bergegren, han som lärde oss barnbegränsning, har en lika liten sten över sin grav. Han satt i fängelse länge för sin framtidsyn. Vem skall bli Afrikas Hinke, Egyptens Fagott?

Vi satt en dag hos Egyptens socialminister, kvinnan som haft professur vid ett universitet i Kairo och nu fått 27 miljoner människors liv att redovisa inför vår Herre. Våra frågor var närgångna. Hon visste hur långt vi låg före uppe i vårt kalla Norden, hon hade studerat i Sverige i tre månader. Hon sa: Vi har skolplikt som ni vid sju år men vi har bara lärare till hälften av barnen, ändå dubblar vi klasserna. Vi frågade: Hur gör ni om det kommer fler? Hon log och sa: Vi har tio skoldistrikt i Kairo, tre miljoner invånare, vi tar de barn som kommer. Pojkarna kommer i regel, flickorna kommer sämre, deras far bestämmer.

— Hur kan ni tvinga fram skolplikt? Tio kuratorer, det är ju var sitt Göteborg de har att finkamma. Socialministern ser på oss generat och säger: De bötar femtio piaster om barnet inte kommer. Vi frågar: Men sen då — om de bötat — hur gör man sen? Vi får svaret: De som har arbete skickar gärna sina barn i skola, de som är arbetslösa kan inte böta, de måste skicka barnet. Vi ger barnbidrag till de tre första barnen — vi vill inte att familjen skall ha mer än tre och på landet har vi börjat något alldeles nytt, vi letar fram en praktisk och duktig flicka från varje by och lär henne läsa och handarbete och sedan får våra kuratorer hjälp av en som inte byn ser skeptiskt på, en som känner byns innersta. Vi kallar henne "byns vän" och hon får lära ut handarbete och berätta för kvinnorna att de inte behöver gå gravida

varje år, de kan hindra befruktning. När kvinnorna ser att de kan tjäna pengar blir de intresserade av tid. Tid kan bli pengar. Kvinnan har fått ett värde för första gången i historien. De många barnen är inte den enda pensioneringsmöjligheten, byns vän kan tala om att det finns vaccinering, det behöver inte födas så många barn om risken för döden elimineras.

Allt detta är i stor utsträckning en pappershistoria som låter bra. Finns det resurser att genomföra detta? Står inte vi svenskar i en förgrundsposition som förpliktar? Om vetenskapen är nutidens gud och vi hunnit längre på vetenskapens väg får vi då slå oss till ro med att var och en strävar fram med sitt lass? Får vi lägga tre fjärdedelar av våra tullinkomster till statskassan och ge tillbaka en fjärdedel i allmosa? Är vi inte bra lika rövaren som överföll den vandraren som gick mellan Jerusalem och Jeriko. Det finns länder idag som fallit i sjukdomens rövarhänder. Prästen och leviten går förbi, men den barmhärtige samariten ljuter olja och vin i sären och tar den slagne till ett härbärge. I bibelns berättelse frågas inte efter vem som slog. Vi vet att Nasser rustar mer än han borde göra och glömmer folkets nöd. Han bygger en damm för att stilla revolutionens lavin och ingen lägger olja på vågorna, som går höga i hat till jude och grek, men är det ändå inte innerst inne religionen som försummat människorna och byggt katedraler istället för sjukhus. Böneprosten har inbandad skiva nu som han sätter på, han sliter inte ut sej i bönetrappan, men går han ut för att hitta flickebarnen som fäderna inte låter komma till skolan? Arbetar han fram sanatorium för tio procent av befolkningen som har tbc? Tror han inte på vetenskapen? Hans predikan går ännu ut på att Gud bestämt några människor att leva länge och några att dö unga, några att härska och några att slava. Vad är det för skillnad på hans tro och vår skandinavism? Vi tror att Gud bestämmer oss till herrefolk, med illa betalda svarta slavar.

Egypten är dock ett land där rasdiskriminering inte förekommer. I de byar som nu skall dränkas av nilvattnet har under årtusenden negrer blandats med nubier och när nu den nya byn fått sin skola, sin moské och sitt sjukhus har något skett. Det är det kulturella lägst stående folket som fått skolan och sjukhuset först. Nubierna var i årtusenden de anpassningsbara tjänarna, kockarna för herrskap, de var renliga, glada och förnöjsamma. Med tjänarens stämpel intatuerad i pannan går de flesta äldre kvinnorna, men vi möter dem ofta utan slö-

jan och de ler mos oss med vackra vita tänder — beviset för att de kan laga riktig mat. Den utflyttade byn har inte så värst många män, de arbetar fortfarande på dammbygget och med muddring av bevattningskanaler, men i skolan som vi besökte fanns bara åtta flickor av en klass på fyrtio. Såpass har de varit hemma att de bestämt om barnens skola — kanske de bötar femtio piaster bara för att bli kvar vid det gamla och ha kvinnan till lägre varelse. Analfabeter kan inte läsa om människovärde. Om de ändå skulle få höra talas om det är deras bondemiljö för infekterad av det gamla. De måste fly bort från nervärderingen och det gör de bara genom skolor, kunskapen och ny arbetsmiljö. Ungdomens problem är ännu vitt skilda för män och för kvinnor, men det händer ibland att flickan väljer sin make och nekar vigas vid den som fadern valt. Hon har i varje fall sett den tilltänkte före vigseln.

Den friska människan kämpar sin frigörelsekamp, men hur orkar de sjuka och hur orkar mödrarna i all smuts och stillastående. Trakombarn hopkrupna på sina mödrars axlar trotsar all beskrivning. Det flyter slem och var ur ögon, näsa och mun, de är magra som benrangel och ändå är det bara en liten burk sulfasalva som fattas, en sak för några kronor. Dessa arma människobarn borde flygas i tusentals hit till överflödets ö att vara vår ständiga påminnelse.

Ett lands sociala standard mätes på handikappvården. Har man kämpat i tjugofem år för att få svenska myndigheters inställning ändrad vet man att det inte bara gäller ekonomisk syn. Det ligger en grundinställning så förtvivlat djup i religionen om en ond ande som tagit sin boning i döva och blind och lytt. Bara den som förgäves kämpat mot all denna vidskepelse vet vad Egypten har framför sej i kamp bland miljoner handikappade. Om man bävar för sitt eget land och för allmosorna som fortfarande bönfalles om där, är helt logiskt första frågan till svenska ambassaden i Egypten en fråga om handikappvården i landet. I alla länder börjar man med blindrehabilitering. Egypten hade också börjat där, blygsamt, fantastiskt blygsamt om man tar en miljon blinda med i beräkningen och de dagligen ökande skarorna. Från 1952 hade 1.500 lämnat rehabiliteringsskolan i Helipolis. Mitt resällskap var inte intresserade, jag åkte dit med reseledaren, en magister från Stockholm. Hon blev överväldigad av de blindas kapacitet. Hon hade säkert inte sett svenska skolor, denna var fullt i klass med våra t. o. m. så långt kommen att borstbinderi bara räknades som god handträning i början, men inte som yrkesutbildning. Man monterade kylskåp och all elektrisk armatur, man vävde underbara mattor där färgerna i garnerna satt med punktsystem på silverbrickor och där mönstren också var utförda i blindskrift. Den första läroboken på punktskrift på engelska för gymnasier var just under arbete och man berättade stolt att sexton blinda kommit in på gymnasium i höstas.

Hur skulle det vara om vi toge oss samman till högljutt knorr på svenska statsmakten och finge beslut på en statlig gåva till Egyptens blinda. Några tusen askar sulfasalva, först och främst, men vad är det som hindrar att vi, med vårt överflöd av papper hjälpte till med läroböcker för de blinda. De sexton studenterna är ju färdiga lärare om tre år, men det fattas medel för undervisning av blinda analfabeter.

Skulle inte våra tomma papperssäckar, de som nu fyller våra lador eller eldas upp, kunna samlas ihop och göras om.

Ungdom, gör en insats till tack för det som ditt öga ser.

Bilderna som vi lånat av Rädda Barnen visar en liten flicka som svårt trakomsjuk — i det närmaste blind — satts ut av föräldrarna för att tigga smäslantar i slumkvarteren i Sidi-Bel-Abbes. Vidare hur pass enkel själva behandlingen av de trakomsjuka ögonen är. Salvan stryks på insidan av ögonlocken. Ju tidigare en trakomsjuk kommer under behandling ju snabbare och effektivare kan han botas.

är familjen omodern?

Kravet på "konventionell hemtrevnad" stressar oss i onödan. Nybakta bullar och välskötta pelargonier borde inte vara hemlivets enda statussymboler. Samvaron mellan familjemedlemmarna borde vara viktigare. Men är vi beredda betala den fritid vi kan köpa för att satsa på en rikare samvaro? Eller ska vi som hittills fortsatt med dubbelarbetet och alla dess vådor? Kan man tänka sig att kommunerna subventionerar den kollektiva servicen, så den blir lätt tillgänglig för alla?

Vi kvinnor öppnar sina spalter för debatt kring de frågor som här tas upp.

Någon kanske chockeras av frågan i rubriken. Familjen — den skall vi väl slå vakt om? Familjen behövs ju inte minst för barnen. Det säger ju alla utredare som sysslat med dessa frågor. Det har ju visat sig att asociala och missanpassade ungdomar ofta just vuxit upp i ett "familjeliv" som varit fullt av konflikter, i en grå och ostimulerande hemmiljö, där brist på kärlek och kontakt mellan föräldrar och barn varit påtaglig. En start i en bra familj är en god början i livet, säger man.

Jag vill nu heller inte påstå något annat. Ändå menar jag att vi ofta är fastlåsta i vår uppfattning om hur vi skall leva tillsammans. Vi har ett par mallar som vi går efter, uppgjorda efter ett borgerligt konventionellt och ganska fantasilöst resonemang och efter förhållanden i samhället som nu snabbt håller på att förändras.

Allt fler gifta kvinnor söker sig ut i förvärvslivet. Motiven för det är skiftande. Vi vet emellertid en sak säkert: De gifta kvinnornas arbetskraft behövs om vi skall bibehålla nuvarande produktionsutveckling, och det är ju ett intresse för hela samhället inte bara för kvinnorna.

FAMILJEN är inte något enhetligt begrepp, har aldrig varit. Familjen har sett olika ut beroende på i vilket samhällsskikt den befunnit sig. Det mönster vi nu i allmänhet rör oss med har vi fått från den borgerliga familjen i slutet av 1800-talet och i början av 1900-talet: fadern är familjeförsörjare och familjens överhuvud, modern tar hand om barnen och det husliga (tidigare med hjälp av tjänstefolk). MAJORITETEN av fa-

miljer har emellertid levt ett annorlunda liv. I jordbrukar- och arbetarfamiljer har kvinnorna alltid arbetat utom hemmet för att bidra till försörjningen. Det är först med standardutvecklingen som åtminstone kvinnorna i arbetarfamiljerna haft en möjlighet att ägna sig enbart åt hem och barn. Detta är således en ganska modern förreteelse.

Den moderna hemmafrun är något av en paradox därför att hushållsarbetet blivit alltmer förenklat, hemsysslorna i den "nya" familjen allt färre. Husmodern har med självhushållets undergång också förlorat den ekonomiska betydelse hon hade för familjen. Hon ställdes utanför produktionen och hennes huvudsakliga uppgift har sedan blivit barnens uppfostran och vård, en uppgift som tidigare framför allt i jordbrukarfamiljerna var uppdelad på flera personer: modern, fadern, farmodern, ev. den ogifta systern eller brodern. Man kan naturligtvis invända att hemsysslorna visserligen förenklats men att standardhöjningen stegrat kraven på hygien, komfort osv. vilket i sin tur bidragit till att återigen utöka hushållsarbetets omfattning.

Förvånansvärt är emellertid att så många sysslor ännu utförs i hemmen, trots att dessa lika väl kunde övertas av institutioner som skulle kunna göra arbetet mera rationellt och billigare. Detta hänger givetvis samman med en rad faktorer:

1: Brist på arbete, speciellt i Norrland. Behovet av en service från olika institutioner är sålunda mycket ojämnt fördelat.

2: Barnen är små. Kvinnan vill stanna hemma eller tvingas till det på grund av daghems- och hemhjälsbrist. När hon ändå stannar hemma hos barnen utför hon också hemsysslorna, som — om hon inte räknar med sin egen arbetskraft — blir billiga för familjen.

3: För få serviceinrättningar.

4: Ett konservativt resonemang, som går ut på att vissa sysslor, t. ex. matlagning med nödvändighet måste utföras i hemmet för "familjegemenskapens" skull eller helt enkelt för att det så alltid har varit.

Det finns alltså vissa skäl för att husmodern på heltid inte utnyttjar den service som står att få, främst ekonomiska. Vad som emellertid är ytterst egendomligt är att den yrkesarbetande kvinnan enligt en undersökningen för ett par år sedan utför nästan exakt lika mycket arbete i hemmet som hemmafrun. Det främsta skälet är naturligtvis att man inte kan få eller vill betala för service, att de flesta kvinnor som nämnts här ovan aldrig räknar med kostnader för sin egen arbetskraft då de jämför servicekostnaderna med det egna arbetet.

Följden av denna ordning blir att tiden för samvaro i familjen — i de fall båda makarna arbetar — är ytterst begränsad. Fritiden blir fylld av allehanda nödvändiga göromål framför allt för kvinnorna som hittills varit de som åtagit sig dubbelarbetets föga avundsvärda uppgift.

Avskaffandet av dubbelarbetet är inte bara ett rättvisekrav. Med det skulle vi också ge familjen en ny chans. Nu tror jag personligen inte att det gamla

borgerliga familjemönstret är idealet. Det ger familjemedlemmarna för få möjligheter till utblickar och kontakter med andra människor, och det inbjuder alltför lätt till en beklämmande familjeegoism som inte är ett dugg bättre än annan egoism. Jag vill i stället se familjen som en bakgrund för människorna, en vilopunkt för såväl vuxna som barn. Hemmet skulle bli en plats där människorna kunde samla sig, vara sig själva, koppla av. Familjen måste också kunna ge barnen trygghet, vara deras fasta punkt i en tillvaro som snabbt kan förändras. I en sådan familj är det en tillgång om de olika familjemedlemmarna också rör sig i andra miljöer, på arbetsplatsen, i skolan, på daghemmet, i föreningen. Men då måste vi få tid att åtminstone någon stund på dagen verkligen vara tillsammans utan en massa stressande faktorer. Hur många har det i familjer där båda föräldrarna arbetar?

Det kan inte vara hushållsarbetet som ger familjen dess främsta värde utan själva s a m v a r o n. Jag menar att barnen inte med säkerhet blir lyckligare i en familj där mamma utför hushållsarbetet än där hon utför ett annat arbete under dagen. Huvudsaken måste ju vara att mamma och pappa trivs med vad de gör om de sedan bakar sockerkakor, skriver fakturor eller reparerar bilar, och att barnen, medan mor och far är borta, blir bra omhändertagna.

Jag tror att vi lite till mans har ett slags romantisk föreställning om HEMMET som alltid doftar nybakade bullar och nystrykna kläder, där krukväxterna blommar ikapp med lyckan. Vi glömmer lätt att de små dockhemmen inte är särskilt barnvänliga, att en innerlig god ton mellan familjemedlemmarna betyder oändligt mycket mer än växtravtade pelargonier, att det finns många faktorer som kan ge hemkänsla. Kravet på en konventionell "hemtrevnad" stressar oss i onödan. Hemtrevnaden kan omöjligt infinna sig om mamma är så uttröttad att hon knappt orkar med sig själv även om hon är så duktig att hon utöver sitt bortaarbete också odlar husmorsambitioner till överdrift.

Det är inte alls orimligt att tänka sig att föräldrar som båda arbetar borta helt vore befriade från hushållsarbete som kunde skötas av kollektiva anordningar. Kvällarna i en sådan familj kunde i stället ägnas åt samvaro, åt gemensamma och individuella intressen. Jag menar att det är otidsenligt, barockt, orimligt, omodernt, uppåt väggarna att en människa som gör en insats under åtta dryga arbetsstimmar, som kan stiga upp till tio med resor från och till arbetsplatsen, och därtill sköter om och

Fortsättning på sidan 16

Här ses några av de kvinnliga delegaterna vid kongressen tillsammans med Mme Cotton. På hennes vänstra sida doktor Andrea Andreen till höger mme Ali Boumendjel från Vietnam och vid bordets kortända Valentina Teresjkova.

samordna alla krafter för solidaritet med Vietnams folk

Världskongressen för fred, nationellt oberoende och allmän avrustning, som genomfördes i Helsingfors den 10–15 juli samlades 1.470 deltagare från sammanlagt 99 av jordens länder.

I den svenska delegationen ingick SKV:s hedersordförande Andrea Andreen och från förbundets styrelse arkitekt SAR Hillevi Svedberg.

Även om hela kongressen arbetade i olika kommissioner för specialbearbetning av de olika problem som stod på dagordningen, kom helt naturligt kriget i Vietnam att bli den helt dominerande frågan.

Vi återger här utdrag ur den resolution angående Vietnam som enhälligt antogs av kongressen:

...I Sydvietnam sprider USA:s väpnade styrkor varje dag förodelse och död utan mått genom att använda ej blott konventionella vapen utan även napalmbomber och kemikalier – t. o. m. giftiga gaser. Dessa brott begås även avsiktligt av USA:s luft- och sjöstridskrafter i Nordvietnam genom dag- och nattbombning av fredliga byar. Asidosättande varje grundsats i internationell lag och de mest elementära humana principer skonar man inte ens skolor, sjukhus, marknadsplatser eller religiösa byggnader. Varken genom att förklara att de är nödvändiga för USA:s säkerhet eller på andra grunder kan USA:s regering rättfärdiga dessa brottsliga handlingar mot ett folk som inte eftersträvar något annat än fred och som är skilt från USA genom en hel väldig ocean. Den enda orsaken till det nuvarande läget är den amerikanska regeringens politik vilken avser att föreviga delningen av Vietnam och förvandla Sydvietnam till en koloni av den nya typen och en militärbas för USA...

...Kongressen anser att det är ett heligt och trängande ansvar för världens fredskrafter att samordna alla sina strävanden för att så effektivt som möjligt bidra till ett slut på USA:s anfallskrig i Vietnam och därigenom avlägsna världens för närvarande farligaste krigshärd...

...Kongressen hälsar varmt de massrörelser som ständigt vinner ökad bredd och styrka bland folken i många länder, inbegripet USA självt, och vilka ger uttryck åt sin solidaritet med Vietnams folk gent emot USA:s imperialistiska

aggressorer och till försvar för freden; rörelser som sträcker sig från insamlingar, medicinsk hjälp, kläder etc. och från möten och demonstrationer till bojkott mot lastning och transport av amerikanska vapen och krigsmaterial ända till erbjudanden att kämpa som frivilliga tillsammans med Vietnams folk.

Kongressen förklarar att den enda säkra grunden för en riktig lösning av vietnamfrågan är: respekt för det vietnamesiska folkets fundamentala och heliga rätt till oberoende, suveränitet, enhet och territoriell integritet vilket högtidligen erkändes i Genèveöverenskommelserna av år 1954.

Kongressen förenar sig med det vietnamesiska folket och med alla människor i hela världen som älskar fred och rättvisa då den kräver:

- ett omedelbart slut på Förenta staternas aggression i Sydvietnam;
- omedelbart bortdragande av USA:s och dess satelliters trupper från Syd-vietnam;
- avlägsnande av USA:s militärbaser i Sydvietnam;
- ett omedelbart slut på bombning och andra aggressiva handlingar mot den demokratiska republiken Vietnam.

...Kongressen riktar en trängande appell till fredens krafter och till demokratiska organisationer i hela världen att igångsätta en bred, mäktig och växande rörelse omfattande alla samhällslager till stöd på alla tänkbara sätt och från varje synpunkt för Vietnams folk i dess rättvisa kamp mot USA:s aggressionskrig, för nationellt oberoende, enhet och fred.

modereportage:

BIRGIT ÖHRN

ett kliv mot vintern

Hela hösten har begrepp som Courrèges och Chelsea surrat i nyhetsspalterna och fått oss att titta två gånger på det babygulliga eller fulsnygga som sägs vara enda alternativen i klädväg detta år, då alltför många människor funnit sig iklädda förhatliga uniformer medan andra alltjämt knappt har kläder alls.

Nog ges klädmotet ibland groteska proportioner och det må vara förlåtligt med en gnutta leda inför enorma kampanjer som i våra ögon vill förvandla klumpklackar och trulsstrumpor till det snyggaste av allt, när det som antytts finns andra sanningar att upptäcka i tillvaron.

Inget ont om de inspirerande klädskapare som söker vackra, glada linjer och material och omprövar förhärskande skönhetsideal. Det genanta är väl (somliga) kvinnors kritiklösa underkastelse för alla modenycker, också sådana som utgör rena sabotagen mot figur, livsföring och personlighet. Förresten är somliga män också modegalna, en del "somligare" än andra.

Om ett stabilt fruntimmer klär sig i kolt och babymössa bara för att Courrèges rymdmode sägs vara skapat för "fria och rörliga kvinnor" så får hon väl skylla sig själv. Det finns ju klädsammare och bekvämare kläder. T. ex. den plädfodrade poplinrocken som är klassisk schlager i Hettemarks produktion och som gör en både varm och glad i höstrusket.

Några koltar har vi ändå tagit med, fast här burna av ovanligt unga mannekänger. MMT:s PR-chef Elisabeth Lannerup har utarbetat en förträfflig barnkollektion i den välkända 3-tejerseyn, nu bl. a. hjärtmönstrad i raffinerade färgställningar.

En mormorsmor som gillar Beatles och erfar återseendets behag inför deras dubbelknäppta kavajer klär bättre än de flesta i Hettemarks Chelseainspirerade kapp med rundskurna slag. Ett bevis så gott som något på att det bästa modet är tidlöst.

En mycket ung klädsnobb poserar i helmattad klädsel ur MMT:s barnkollektion. Ränderna i olika bruna toner och vitt går igen på skjorta och strumpor. Byxorna är förstas pressfria i den mjuka tvättjersey. För 98 cl kostar byxor 31:50, skjorta 37:50 och strumpor 6:50.

Småflickornas hjärtmönstrade koltar i t. ex. brunt/turkos, brunt/rosa eller marin/grönt kostar omkring 45 kronor för 98 cl. Skolflickorna har också 3-tejersey. Den brunvitrutiga i Courrègesmodell kostar 75 kronor och den grovt fiskbensmönstrade i friska färgkombinationer 69 kronor båda för 140 cl.

En modern "rödluva" trivs i Hettemarks poplinrock med kapuschong. Fint färgkombinerat plädfoder värmer gott även i fickorna. Sotpoplinen motstår allt slags väder. Priset är c:a 308:—.

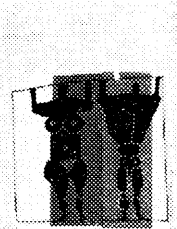
Dubbelknäppt, rundskurna slag och mufftiser — Chelsea-modet känns nytt och stimulerande för de unga, men passar också en dam som minns. Tyget är en behaglig crepe-bouclé i höstdova naturfärger och mild pastell. Den kostar omkring 490 kronor men om sanningen skall fram så är krage och mufftiser av orlonplysch!

EN FYRKLÖVER FRÅN TIDEN • FIB

LIVSRESA

Gustav Sandgren

GUSTAV SANDGREN
LIVSRESA

Det dynamiska svenska trettiotalet, då de "fem unga" dyrkade livet och förnyade den svenska litteraturen, är ämnat för Gustav Sandgrens "memoarroman". Artur Lundkvist, Tora Dahl, Josef Kjellgren, Erik Asklund hör till de vänner, vars öden vi får följa under denna tid av kamp mot nazism och reaktion på alla områden — för en friare och mänskligare livssyn.

Pris 28:50, inb. 33:50

EN MAN ÄR EN MAN

A.J. Cronin

Den veke och fantasibegåvade Laurence har en svår uppväxttid, motgångar och kärleksbesvikelser är nära att knäcka honom. Men han lyckas nå sitt mål — de bittra erfarenheterna leder honom rätt till slut.

Cronin säger själv: "Av alla mina romaner... har denna varit den väsentligaste för mig. Jag var djupt gripen när jag skrev den..."

Pris 28:50, inb. 34:50

SYNDAREN

Sven O. Bergkvist

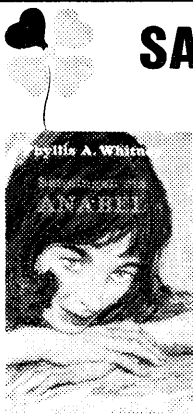
Norrlandspojken Bertil lockas av allt som hans frireligiösa miljö stämplat som synd — svängande höfter och skämska blickar, dansen och den farliga flaskan för att inte tala om alla kulturella frestelser.

Livfullt och roande skildrar Sven O. Bergkvist en typiskt norrländsk sektmiljö mot bakgrunden av ett allt mer industrialiserat samhälle.

Pris 26:50, inb. 31:50

SANNINGEN OM ANABEL

Phyllis A. Whitney

Journalisten Tracy Hubbard får en chans att resa till Turkiet och hon far dit för att söka svaret på en fråga som plågat och oroat henne. Egendomliga händelser bekräftar snart hennes misstankar och hon råkar i klorna på hänsynslösa fiender som inte tycks sky några medel. En förnämlig äventyrsroman av succéförfattarinnan som jämförts med Daphne du Maurier och Mary Stuart.

Pris 28:50, inb. 33:50

TIDEN • FIB

Vad de små fiskarna är söta som man lägger korsvis ovanpå pyramiden av kokt ris! Jag har kommit med lunch till min man. Och sedan jag tagit av det lackerade locket på lunchboxen lägger jag mig på knä på stråmattan och beundrar själv det lustiga arrangemanget. Jag har ingenting annat att göra förrän Fumio har pratat färdigt med sin chef. (Genom kontorsfönstret kan jag se dem där de står och samtalar.)

Ett garage är verkligen ett ganska otäckt ställe, man blir yr i huvudet av allt buller, allt drag och alla lukter som fyller luften. Men om man sluter ögonen och kopplar av alldeles så kan man försätta sig tillbaka till sin egen värld igen och glömma omgivningen; och då kan man vänta i timmar om så behövs. Det är sannerligen ingenting nytt för mig, det här. När Fumio låg inkallad fick jag ibland sitta och vänta på honom en hel dag. Och varenda söndag, när han låg ute, väntade jag på honom

Och så skrattade vi bägge två. Men strax efteråt måste han iväg — ut i kriget.

Bang, bang, bang... Klockan på garageväggen slår tre. Vad i all världen talar de om därinne i Fumios lilla kontorsskrubb? Jag ser två nymålade lastbilar som lämnar yttergården; men ägaren, Fumios chef, följer inte deras utmärkta exempel. Den tjockisen till pratmakare — han sliter ut min man alldeles med sitt pladder!

Vad Fumio börjar se grå ut! Det kanske bara är jag som inbillar mig det, men jag tycker faktiskt att han ser blekare ut i dag än han gjorde i går — och att han såg glämsigare ut än han gjorde i förrgår. Men jag får inte hålla på så här och bekymra mig för allting, som jag gjorde under kriget; då fick jag missfall... Jag kunde helt enkelt inte få barn förrän livet började bli normalt igen — eller åtminstone verkade vara någorlunda normalt.

Komako-san bugar djupt för mig.

— Inte för att det angår mig, fortsätter han och håller fortfarande handen hövligt för munnen, men herr kontoristen skulle inte arbeta över så mycket om nätterna här på kontoret. Jag vet att han har mycket att göra, och jag vet att han numera inte kan arbeta så snabbt som förr. Men...

Å — om han bara hade haft rätt i det! Jag menar att Fumio inte sover därför att han har så mycket att göra. Men det är inte sant, tyvärr. Min man är flitig och noggrann i sitt arbete — och vilken japan är inte det? — men att han så ofta ligger över i garaget, det beror inte på att han är så nitisk. Jag vet — fast jag hellre skulle dö än erkänna det — att det beror på något helt annat. Han kan inte älska mig längre. Det är inte alls **a r b e t e t** som håller honom borta om nätterna, utan det är den där svårigheten, som han inte vill att jag ska förstå orsaken till.

ett kapitel ur

HIROSHIMAS BLOMMOR

av Edita Morris

på Hiroshimas järnvägsstation bland, hundratals, nej tusentals andra unga soldathustrur. Jag tror nästan jag använde mer tid till att vänta på honom än till att vara tillsammans med honom. Jag minns till exempel...

— Vill ni ha en tidning att titta i, Nakamura-san, medan ni väntar?

Det är verkställaren; han är alltid så väldigt hygglig mot mig. Men jag bugar mig djupt för Komako-san och ber honom att inte göra sig något besvär. — Vad var det nu jag tänkte på? Jo — järnvägsstationen; och hur ledsen jag brukade vara för Fumios skull när jag fick se honom komma klampande i sina stora militärpjäxor. De var jättelika — så stora att han utan vidare kunde ha stoppat ner bägge fötterna i samma känga. Jag brukade nästan få tårar i ögonen. Fast sen brast jag ut i skratt åt alltsammans — för sådan är jag! När jag frågade om han inte kunde få ett mindre par, svarade Fumio: "Armén avpassar inte stövlarna efter soldaternas fötter, det är soldaternas fötter som får avpassa sig efter stövlarna!"

Plötsligt grips jag av ångest igen och vänder mig till verkställaren.

— Säg, Komako-san, åt min man någon ordentlig frukost i dag? Åt han sin soppa?

Komako-san vickar alltid med huvudet från ena sidan till den andra — det ser ut som pendeln på en klocka.

— Det är alldeles för bullersamt här i garaget för att herr kontoristen ska kunna sova ordentligt om nätterna, svarar han. Det är därför han inte har någon aptit om morgnarna.

Verkställaren talar mycket hövligt till mig bakom sin ena hand. Han är klädd i västerländsk läderjacka och har en amerikansk mössa på huvudet; men hans sätt är i alla fall japanskt, och det är alltid en lättnad. (Jag kan inte låta bli att tycka att vårt japanska sätt är överlägset västerlänningarnas även om min lärarinna i engelska försökte förklara för mig att det inte är överlägset, bara annorlunda. Det är meningslöst att tala om "överlägsenhet", sa hon; och hon hade rest mycket, överallt.)

Det är hemskt — lika hemskt för oss båda. Om jag bara inte längtade så vansinnigt efter honom!

Äntligen — Tjockis kommer ut till slut. Han går sin väg. Nehej — nu har han tydligen ändrat sig, han plockar fram en massa nya papper ur sin stora portfölj och går tillbaka in på min mans kontor. Och Fumio bugar och ler och bugar och ler medan han i smyg torkar svetten från sina insjunkna tinningar. Vi har länge levat i skräck för att han ska bli av med sin plats. Det skulle vara en fruktansvärd olycka för oss — vi vågar inte ens tänka på det. Och därför står min man vördsamt och hör på, och jag själv sluter ögonen och bereder mig att vänta ännu länge, länge.

Storpampar som han tycker om att hålla sina underordnade på sträckbänken; de pratar och pratar och lyssnar själva med förtjusning till sin egen röst. En japansk "brass" (jag minns att jag lärde mig ordet i en amerikansk film, liksom ordet "storpamp") höll Fumio nästan i givakt i fyra års tid. Och när min man sedan fick sitt första jobb,

i en bank, så gjorde direktören där likadant.

O, vad jag var upprorisk, den gången! Det kokte inom mig av förbittring när jag stod och väntade på Fumio utanför banken. Som tusentals andra unga män hade han aldrig fått avsluta sina studier. Han stod alltså utan den examen som skulle kunnat ge honom ett lika hedervärt jobb som det hans far haft. Fumio är typisk för hela den unga Japan, som aldrig fick sin chans — som aldrig fick skor som passade fötterna. Trots mitt äktenskap med honom ordnades av en äktenskapsmäklare, så älskar jag honom i alla fall uppriktigt; och det förundrar mig faktiskt att han finner sig i omständigheterna så tålmodigt som han gör. Han har en inre, fast kärna av stolthet. Det är den som gör honom till den han är.

Jag flyger upp från min knäböjande ställning, när Komako-san kommer.

— En främling — en h a r o - s a n — frågar efter er. Han väntar utanför garaget, säger Komako-san, med handen artigt för munnen.

— En h a r o - s a n? Jag låtsas bli mycket förvånad. Det är självklart att jag inte sagt någonting till Komako-san om att vi har en utländsk hyresgäst; det skulle se mycket illa ut här i Hiroshima. Bara den omständigheten att vi överhuvudtaget har en hyresgäst skulle komma verkställaren att förstå att vi är rädda för sämre tider. Komako-san kanske skulle sprida ut ryktet; och så finge chefen reda på det — och sen vet man inte vad som kunde hända.

— Hello, Yuka-san!

Det är h a r o - s a n själv — naturligtvis! Jag kan aldrig vänja mig vid hans ogenerade sätt; men jag får ju inte visa mig trött, eller att jag är chockerad. I Rom ska man göra som romarna gör, brukade min engelska lärarinna säga. När jag är tillsammans med en ung amerikan måste jag alltså uppföra mig som en ung dam från New York. Så jag ropar förstås tillbaka:

—Hello, Sam-san!

— Jag kommer direkt från Yamomoto, säger h a r o - s a n och torkar svetten ur pannan. Han är klädd i en snygg linnekostym, och i dag har han han till och med kammat håret. Herregud! utbrister han. Jag måste inte vara skapt till affärsman! Och den smarte och hårdkokte Yamomoto, han såg det naturligtvis genast; han fick grepp på mig från första ögonblicket. Precis som min styvfar i Seattle... Han avbryter sig och ser sig omkring för att få nånting annat att tala om. Det var en väldans massa gamla bilar dom har samlat ihop här, utbrister han glatt. Jag kan inte låta bli att fnissa till. Det är underbart att ha någon som man kan skratta tillsammans med, för omväxlings skull...

— Ja, dom här bilarna vinner nog

För 20 år sedan upplevde mänskligheten atombomben från Hiroshima och Nagasaki. I dag får mänskligheten alltjämt uppleva deras verkningar. Varje dag under de gångna åren har varit fyllda med oro, med fasa för de verkningar dessa bomber ännu i dag har för de människor som blev offer för dem. De träffar i dag de barn som fötts efter det att bombningarna troddes ha blivit glömda av oss.

Den 6 augusti 1965 var det 20 år sedan bomben föll över Hiroshima. I Stockholm, Göteborg, Solna och en rad andra platser runt om i landet stod den dagen män och kvinnor vid plakater som erinrade om denna fasans dagar. I Sandviken gav folk pengar att sändas till det vilohem i Japan — Tröstens hus — som skapats av Edita och Ira Morris och som tidigare presenterats för Vi kvinnors läsare.

— Vi har mötts av massor med människor som har visat att de förstår vad det gäller, säger en kvinna som stod vid ett av de många plakaten.

inga tävlingar längre, håller jag med honom. Men ni har inte sett det verkliga praktexemplaret. Den har parkerat här på gården för alltid och vi kallar den "Den Vördnadsvärda Ankan". Ni förstår — den v a g g a r faktiskt fram. Fumios chef låter oss få låna den ibland när vi ska på någon utflykt. Plötsligt faller mig någonting in och jag får bråttom att tala om det. (För tid är pengar — och särskilt i det här fallet!) Har ni inte lust att stanna över söndag och följa med oss till Miyajima? Det är Körsbärsblommornas Dag, och alla människor ska dit.

Men Sam-san skakar på huvudet.

— Räkna inte med mig, Yuka-san. Jag måste träffa en hel massa människor här i Hiroshima; men sen kan jag inte stanna längre. Jag skulle så gärna vilja se lite av Nara och Kyoto också, innan jag flyger hem.

— O, så trevligt, säger jag och ler glatt — för jag får ju inte visa min besvikelse.

Fumios chef — som ser ut som en riktig brottare — kommer äntligen lufsande förbi oss och ger mig en kort nick, på västerländskt manér.

— Min man är visst ledig nu, säger jag till h a r o - s a n. Följ med in på kontoret och hälsa på honom!

Fumios "kontor" består egentligen bara av en lång, smal korridor och är upplöst av ett enda litet fönster som

vetter mot gården. Utom hans turist-säng finns där bara en massa garage-skräp — travar av bilringar, kättingar, bensindunkar — och till en början kan jag inte hitta min man i halvmörkret. Men där är han ju! Borta i andra ändan av den trista skrubben, under den enda fönstergluggen, står Fumio och stirrar på något han har i handen. Vad kan det vara? Ett brev som han läser? En faktura som Tjockis lämnat honom?

Plötsligt sätter jag handen för munnen. Det är inte någon räkning som Fumio studerar — det är sin egen hals! I handen håller han en fickspegel, och med hjälp av den studerar han vänstra sidan av halsen med en sådan nyfikenhet och iver att han inte märker oss när vi kommer i dörren.

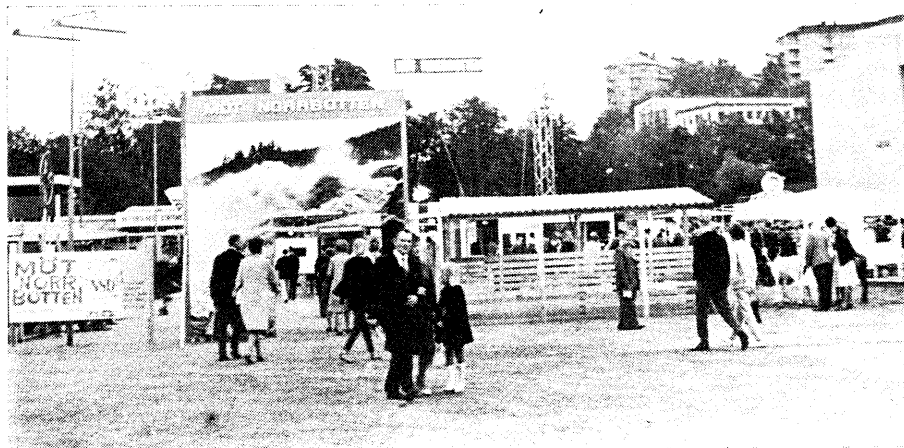
Jag hostar lite diskret. Fumio snurrar runt; och i samma ögonblick ser jag att hans ansikte är alldeles förvridet av ångest och att hans ögon ser vilda ut. Men han återfår genast sin självbehärskning. (Älskade, älskade Fumio — vad jag är stolt över dig!) När han kommer fram och hälsar på vår unge hyresgäst är hans ansikte lika lugnt och vänligt som vanligt. Jag ger min man lunchboxen och han sätter tankspritt ner den på bordet, bredvid en låda tändstift. Och plötsligt önskar jag amerikanen dit pepparn växer — och så kvickt som möjligt! För detta är

Forts. på sidan 16

Möt Norrbotten! lyder det på S:t Eriksmässan. Frågan är väl om mässan någonsin gett utrymme för ett län med så stor popularitet som just denna gång. Här finns en mängd ting som kan intressera mässbesökare. När man gått på det stora utomhuscentrat så säger man sig, med full rätt, Norrbotten är verkligen "landet-Annorlunda". Men — det har också ett men. Norrbotten, detta tjusiga och mångskiftande land, har brist på arbetstillfällen! Vi i södra Sverige har ju en så stor brist på arbetskraft, att vi har ansett det som fullt normalt att man måste importera arbetare från alla möjliga länder. Men i Norrbotten har man — hur underligt det än kan låta — arbetslöshet! Hur kan det komma sig, frågar man?

Det finns en promemoria utarbetad av Mekanförbundets Norrlandskommitté. I denna har man uppskattat arbetskraftsöverskottet i Norrland (Norrboten, Västerbotten, Jämtland, Västernorrland och Gävleborg) fram till 1970 till cirka 15.000 personer, förutom den så kallade dolda arbetskraftsreserven. Framförallt kvinnor. Enligt andra prognoser räknar man med ett norrländskt arbetskraftsöverskott för perioden 1960—1975 av 27.000 män och 45.000 kvinnor. Enbart i Norrbotten har man vid samma tid 11.000 män och 13.000 kvinnor eller tillsammans 24.000 personer, som alltså räknas som arbetslösa. Men detta är en "objektiv" beräkning. I själva verket kommer man upp till ett betydligt större antal. Och detta i "landet-Annorlunda"! Sedan länge har SKV i Norrbotten krävt statliga ingripanden. Man hävdar med all rätt, att man måste få samma andel i arbetstillfällena som det övriga landet och samma möjligheter att bygga ett samhälle i trygghet för inorgondagens familjer.

Det är självklart att arbetsmarknadsläget i Norrbotten kommit att bli en hela ri-

Det var en gång en direktör i en gjuterifabrik i Lidköping. Han funderade och funderade. — Du kommer att frysa ihjäl, sa företagarens vänner. Han hade nämligen funderat på Norrbotten. Jag tar risken, förklarade han. Hellre en snabb död i kyla än ett långsamt förtvinande som företagsledare utan förtag. Det blev ingen "död i kyla". Nu har han ett företag som arbetar bland annat med en patenterad armeringsmetod. Eller det senaste: Ett värdeskåp som kan muras in i väggen, eller placeras i snygga möbeltyper. Den har också en annan fördel: Den är prisbillig. Denna direktör är inte ensam. Han eller hon, det kan ju lika gärna vara en kvinna som en man, har kanske idéer. Men utan pengar går det inte. Nu har man i Norrbotten kommit på, att tiden är inne för goda idéer till nya produkter och till nya företag som skall uppmuntras, överallt och i alla

Basindustrin har blott ett litet antal stora företag inom trä-, massa- och pappersindustrin samt vad som hastigast nämndes gruv- och järnindustrin. Här finns det plats för idéer, idéer...

Och här har ni ett annat bra "fält" för tankeexperiment. Plastindustrin, textil-, livsmedels-, båt- och sportartikelindustrierna. Här bjuder visserligen "Möt Norrbotten" åtskilligt, men här finns det mycket som ännu är ogjort. Vilket inte hindrar från att säga att båtindustrien visat prov på verkliga succéer.

TURISM, KONST MEN FRÄMST MÄNNISKORNA

Man skulle ju tänka på turismen. Och på konsten i Norrbotten! Två ting som enbart de skulle kunna leda till långtgående ar-

NORRBOTTEN — "landet annorlunda"

kets angelägenhet. Främst av tre orsaker: Råvaruexploateringen ringa spridning, befolkningsutvecklingen och näringslivets ringa differentiering.

IDÉER, IDÉER — EN FIN IDÉ

Kiruna, Malmberget och Svappavara levererar malmen, ägd av LKAB:s statliga företag. Mellan 70.000 ton malm bryts dagligen, 2.000 malmvagnar för detta "svarta guld" mot Narvik och Luleå där 10.000-tonnare fullastade stävar mot söder. För kort tid sedan invigdes ett metallurgiskt forskningscentrum i Luleå med nära anknytning till Norrbottens Järnverks AB.

Det var här det hela började. Man började med malmen, sedan skapades kommunikationerna och sedan...

1939 var på sitt sätt historiskt. Då beslutade nämligen riksdagen att uppföra ett järnverk i Luleå. Sedan dess har åtskilligt hänt: Norrbottens Järnverk, var färdigt 1943 att framställa elektrotackjärn. Under årens lopp har produktionen utvecklats på olika sätt, senast 1964 blev en 60-tonns Kaldo-ugn färdig och i år skall ett nytt valsverk köras.

Här finns grunden för en verkstadsindustri av stora mått. Stora mått, var det tal om, men tyvärr är bara början gjord. Den är inte så tokig i alla fall.

sammanhang. Här finns organ, som systematiskt suger upp idéer, testar produkter, projekterar företag, ger bidrag, lånar ut pengar. För det finns pengar. Norrlandsfonden, är ett av dem. Den får sina pengar från statens vinst på norrbottens-malmerna. Med dessa pengar stöddes nya eller snabbt växande företag. Om det inte går bra, om idén trots allt är misslyckad, avskrivs lånet. Det tycker vi låter bra, man kan säga utmärkt. Men vem har IDÉER, helst sådana som lyckas!

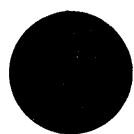
DET VAXER ENORMT

Är ni intresserad av trädgårdsodling? Kom då ihåg att jorden däruppe har en av landets största slättbygder, att Tornedalen har en växtkraft som är enorm både vad det gäller potatis, grönsaker och vallgrödor. Soltimmarnas antal är större på Luleås horisont än i Malmö. I Öjebyn, för att ta ett exempel, har man presenterat en ny typ av växthus. Det är ett högt glas-torn mätande 15 meter och där har man ett ändlöst band 2,40 meter brett och försett med 112 hyllor som har en gemensam kapacitet av 3.000 11-centimeters krukor. Lantbrukshögskolan leder försöksverksamheten här.

tiklar. Låt oss för dagen nöja oss med att konsten kommit mycket långt i Norrbotten — vi tänker bl.a. på den berömda Picasso-utställningen i Kiruna, den första i sitt slag i Sverige — men också på det stora antal svenska och utländska konstnärer som i Norrbotten sett, vad kanske vi vanliga människor så småningom får njuta av.

Och turismen... Det är så man kan bli lyrisk bara vid tanke på denna. Fjällen, njutbara både på sommaren, hösten, våren och vintern. Skogen eller rättare sagt, skogarna, för att inte tala om älvarna. Där man förresten har ett av landets största fiskevatten, som den hugade amatörfiskaren kan njuta av. Man har Tornedalen med underbar natur och man har samerna, dessa som ännu inte fått det som tillkommer dem, man har myrarna som just nu på hösten är överfyllda med hjortron. Och man har människorna! Enbart de är värda att lära känna. Mycket av den sörländska stressen kommer att försvinna vid ett närmande med norrbottningen. Vi citerar den där företagaren: Vi har ingen tanke på att återvända till den nervösa s.k. effektiviteten söderut. Vi är storbelåtna!

L. Brick

Fråga oss

vi står gärna till tjänst för
att hjälpa Eder med alla
slag av trycksaker

- **BOKTRYCK**
- **BOKBINDERI**
- **ROTATION**

Begär offert!

**Sjuhäradsbygdens
Tryckeri AB**

Borås tel. 17030

FÖRENINGSTRYCK • REKLAMTRYCK • TIDSKRIFTER

KREDIT VARUHUSET

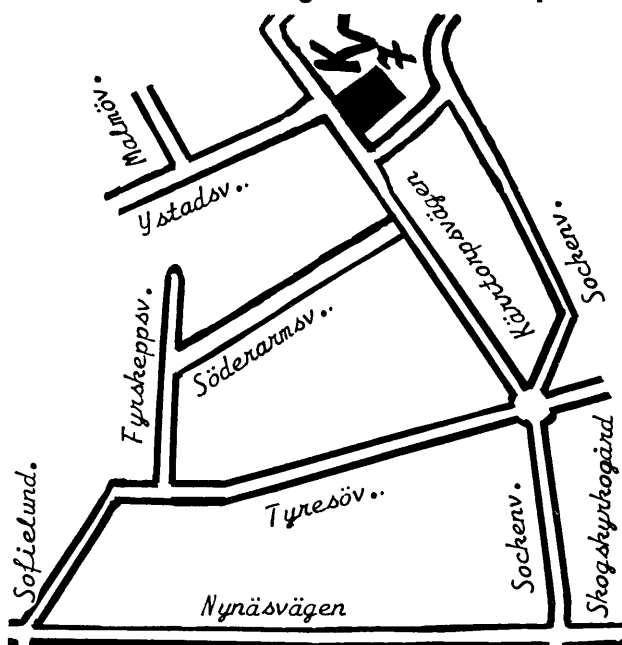
ÄVEN POSTORDER!

Vägen till drömpriser

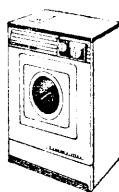
20—40 % billigare
genom självbetjäning

**Kärrtorpsvägen 7
Johanneshov
Tel. 49 56 30**

Fredagsöppet till kl 19
Lördagsöppet till kl 13

SEIMENS NYHET 4 kg 3-4 kg CYLINDERTVÄTT

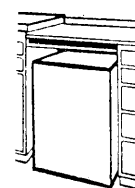

TVÄTT-
AUTOMAT

Rostfri,
helautomatisk
med centrifug,
utan passning.
64×51×90
RIKTPRIS 1.795:—

Vårt pris **1.438.-**

VÄRMOS H 45 från Kallinge

Automatisk mo-
dell, tvättar o.
sköljer 5 gånger
i följd, utan
passning, även
skongång

RIKTPRIS 1.295:—

Vårt
pris **999.-**

Priser: Exkl. oms.

Radio TV
Kyl—Frys
Nya och begagnade symaskiner
m. m. BILLIGT

GÖR ETT BESÖK HOS OSS!

SKV hos Röda korset

Som första organisation uppvaktade Svenska kvinnors vänsterförbund Röda korset då det blev känt att man hade planer på att starta en svensk hjälpaktion för Vietnam. Av de medel som influtit genom förbundets egen Vietnaminsamling överlämnades 2000 kronor.

Generalsekreterare Olof Stroh underströk att hjälpbehovet är mycket stort, men att viljan att hjälpa också är mycket stor. Det är inte alltid en fråga om beloppens storlek — allt vad som kan göras är förhållandevis litet mot bakgrunden av behovet. Men det är viktigt för den som får motta hjälpen att känna att man inte är ensam, utan att det finns de som tänker på en.

I SKV-uppvaktningen deltog förbundsordföranden Eva Palmaer, Brit Hedman, ordföranden i Storstockholmsdistriktet Herta Fischer och Birgit Jansson.

vi fortsätter insamlingen

Överstyrelsen för Svenska röda korset har i brev tackat SKV för det bidrag som överlämnades till Vietnamhjälpen vid uppvaktningen den 27 augusti. Vi återger brevet här för att det ytterst riktar sig till alla dem som gett bidrag till SKV:s Vietnaminsamling och därför att det är en maning att fortsätta det angelägna solidaritetsarbete vi redan inlett:

Till Svenska Kvinnors Vänsterförbund framför Överstyrelsen för Svenska röda korset sitt varma tack för det synnerligen värdefulla bidrag om Kr. 2.000:—, överlämnats till Svenska röda korsets att användas i dess hjälp till den nödlidande befolkningen i Vietnam. Enligt förbundets önskan kommer medlen att användas för den medicinska hjälpaktion, som inlett i det område där nationella befrielsefronten i Syd-Vietnam verkar.

Det förtroende som visats Svenska

röda korset har icke endast stor praktisk betydelse utan är även en stark stimulans till ytterligare ansträngningar i det angelägna och stora arbetet att något minska lidandena bland den hårt prövade befolkningen i hela Vietnam.

*Överstyrelsen för Svenska röda korset
Erland von Hofsten
Ordförande*

Innan vi övergår till redovisningen av de belopp som influtit sedan förra gången vill vi bara uttrycka vår stora glädje över att även fackföreningar börjat stödja vår insamling. Så har skett i och med att Byggnadsarbetareförbundets avdelning 453 i Porjus i två omgångar insänt tillsammans 320:— kronor. För att vidga insamlingsaktionen kan SKV-avdelningarna ta kontakt med lokala fackföreningar och andra sammanslutningar som kan tänkas vilja stödja vår humanitära hjälpaktion.

Så vill vi säga till de av Vi kvinnors läsare som gärna vill vara med och göra en insats: Rekvirera gärna en insamlingslista från SKV, Norrtullsgatan 5, Stockholm Va, eller sänd in ert personliga bidrag direkt till SKV:s postgirokonton 5 13 23.

Transport	4.748: 18
Svängsta SKV-avdelning	103: —
Båtskärsnäs	57: 25
Koskullskulle	7: —
Pajala	43: 50
Huskvärna	195: 50
Bromma	91: —
Lidingö	42: —
Kviberg, Göteborg	100: —
Majorna,	217: 50
V:a Lundby,	211: —
V:a Frölunda, Gbg	105: —
Hällefors,	252: —
Tolda Sandblad, Handen	80: —
Karin Harpen, Göteborg	200: —
Astrid Andersson, Stockholm	50: —
Sv. Byggnadsarbetareförb. avd. 453	
Porjus	320: —
Summa	6.822: 93

Är familjen omodern?

Fortsättning från sidan 9

uppföstrar barn avkrävs ytterligare arbetsinsats i hemmet. Kommunerna måste antligen gripa in för att skapa en billigare och bättre service. Dubbelarbetet är ett hot mot människans hälsa, ett hot mot våra barn, ett hot mot föreningsliv och kulturliv. Ja dubbelarbetet kan bli ett hot mot hela vårt demokratiska samhällsskick som bygger på medverkan från de enskilda medborgarna. Vem har tid och ork att intressera sig för samhällsfrågor efter en 12—13 timmars arbetsdag? Vem orkar bilda sig en uppfattning om partiernas hållning till sociala reformer efter en sådan arbetsprestation? Vem ids intressera sig för kulturlivet, för teater och film när tvätten hopar sig i badkaret och maten måste förberedas till morgondagens middag?

Hur skall nu denna service se ut? Jag föreställer mig att kollektivhus är en utväg, en annan kollektiva anordningar insprängda i kvarter eller i stör-

re områden som kunde ge större valfrihet och mindre bundenhet för familjerna. Vi måste lära oss att betala för service men naturligtvis inte till vilka priser som helst. En subventionering från kommunens sida vore säkert en god investering för framtiden. Det vore intressant att få synpunkter från Vi Kvinnors läsare på problemen. Kunde vi komma fram till några goda förslag kanske vi rent av skulle försöka intressera representanter i de kommunala församlingarna för dem.

Hiroshimas blommor

Forts. från sidan 13

allt för avslöjande! Fickspegeln — och så lunchen som Fumio inte vill ha...

— Kom med, Sam-san, så ska jag visa er "Den Vördnadsvärda Ankan"! säger jag och är glad över att han är utlänning, ty en utlänning misstänker aldrig någonting inför sådana plötsliga ombyten av samtalsämne. Men jag är samtidigt så förvirrad att jag glömmor hur man bör uppföra sig — och går ut

ur rummet före de båda herrarna. Den smutsiga gamla Buicken — "Den Vördnadsvärda Ankan" — är full med passagerare. Jag lyfter ner "chauffören" och kysser hans runda små kinder. Så ställer jag honom på marken och ger hans huvud en liten knuff bakifrån för att påminna honom om att han måste göra sin ceremoniösa bugning.

— Det här är Radeo, förklarar jag; och sen nickar jag mot min lilla dotter i baksätet; Och det här är hans syster.

— För...tjust! grinar h a r o - s a n, och hans gängliga kropp utför en verkligt japansk bugning. Och det andra halvdussinet då — är det också era?

— Nej — det är bara lekkamrater.

Vi skrattar allesammans, min man också — och isen är bruten mellan de två. Mina små ungar — de underbaraste ungar i världen, absolut! — är bägge klädda i röda kimonos med lustiga Musse-Pigg-mönster. Sam-san hoppar upp i bilen (precis som en cowboy som svingar sig upp i sadeln, på bio — jag älskar att se det!) och när han

Forts. på sidan 18

Det är lönande
att sy själv
och välja tyget hos

Lindholms

Tulegatan 22 Tel. 32 43 07

STOCKHOLM

?

hur skulle ni helst vilja resa till
JUGOSLAVIEN

Jugoslavien kallas ofta med rätta "Sydeuropas semesterparadis". Gör ett besök och upplev underbart skönt klimat, ljuvliga badorter, österländsk gästfrihet och västerländsk komfort.

med flyg...

Caravelle varje söndag Köpenhamn—Zagreb—Belgrad—Dubrovnik
För er som vill flyga till Jugoslavien har resebyråerna ett antal mycket prisför-
månliga resor att välja på. Allt är ordnat för att ni skall ha det så bekvämt som
möjligt i Jugoslavien.

eller i egen bil...

Det finns många komfortabla campingplatser över hela landet. Trevligt tips: Res
med modern bilfärja, luftkonditionerad och med swimmingpool, från Ancora i
norra Italien till Zadar nära "Adriatic Highway" som sträcker sig utefter den
vackra adriatiska kusten i Dalmatien. Begär upplysningar från er motororganisation.

OBS. VISUM BEHÖVS EJ FÖR NORDISKA TURISTER! BE-
STÄLL GRATIS FÄRGBOSCHYR MED KUPONGEN HÄR! ↓

JUGOSLAVISKA TURISTBYRÅN

Box 40003, Stockholm 40

Sänd mig genast gratis er färgbroschyr om Jugoslavien (med karta).

Texta helst!

vi kvinnor

Nummer 6 – 1965 – 17:e årg.

Ansvarig utgivare: VALBORG SVENSSON

Redaktör: BIRGIT JANSSON

I redaktionskommittén:

GUNNEL GRANLID – MAUD SUNDQUIST – BIRGIT ÖHRN

Annonser: BIRGIT VINNA, Gimågat. 40, Johanneshov.

Tel. 48 59 70

★

Utkommer med nio nr per år

Prenumerationspris per år 8 kr. Lösnummer 1: – kr.

Postgiro 5 13 23 – Norrtullsgatan 5, 1/2 tr., Stockholm Va

SVENSKA KVINNORS VÄNSTERFÖRBUND

Tel. 32 80 96

Sjöhäradsbygdens Tryckeri AB, Borås 1965

årets bästa bilköp

SKODA 1000 MB

under 9.000 på gatan
i Stockholm och Trelleborg

Ifyll och insänd denna kupong

till Vale Bill AB, Vänersborg,

så får Ni en utförlig broschyr

om nya Skoda 1000 MB.

(Var god texta namn o. adress)

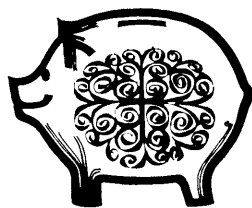
Namn

Bostad

Postadress

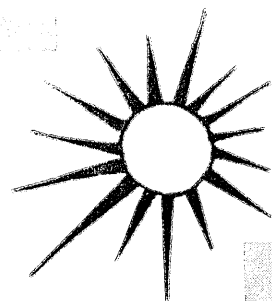
Vi sparar tryggt i Folksam Sparlivförsäkring och det är ett sparande, som verkligen blir av. Om det värsta skulle inträffa innan vi hunnit spara färdigt ser Folksam till att kontot är fyllt. Och skulle vi genom långvarig sjukdom inte kunna sätta in den regelbundna sparslanten, så slipper vi under den tiden betala premierna. Folksam sätter in pengarna åt oss

**Tack vare
FOLKSAM
SPARLIVFÖRSÄKRING**

kåseriet:

barnterroristen

Barnterroristen är den största egoisten av alla, detta emedan hon ännu är barn och sålunda inte har vett att överskyla sin egen egoism med fraser. Hon bevakar svartsjukt sina intressen och är för det mesta helt inriktad på det materiella. I det fallet skiljer hon sig inte avsevärt från oss vuxna.

Denna lilla människa plågar sin omgivning med omutliga krav på millimeterrättvisa. Saftmängden i glaset utsätts för nästan vetenskapliga jämförelser så att ingen måtte få en droppe mer än den lilla terroristen. Hon räknar sekunderna då föräldrarna dröjer vid syskonens sängar vid godnattceremonien och blir våldsamt indignerad då hon inte får disponera exakt samma tid som de andra.

Hon vägrar alltid ta på sig de strumpor mamman stoppat. Vill i stället ha på ett par långbyxor som saknar ett antal knappar. Hon svarar nej, då man vill att hon skall svara ja och tvärtom. Kloka föräldrar ger aldrig barnterroristen någon chans att välja, några alternativ. Men hur många av oss är kloka?

Den lilla barnsliga terroristen besitter ett berömvärt mod. På

ett rent demonstrativt sätt opponerar hon sig mot överheten och gör det även om hon hotas av de hemskaste straff som att bli utan mat, få stanna i sängen fastän hon inte är sjuk, vara hemma då de andra går på cirkus.

Vid matbordet behärskar hon suveränt konversationen bara av den anledningen att hon har den gällaste rösten. Inför hennes gafflande ger även de mest tålmodiga och ihärdiga pratare upp och försjunkar i ett tungsint grubbel över lotten att vara vuxen.

Barnterroristen är reklammännens bästa medhjälpare. Hon vet precis vilka tvättmedel som också innehåller plastbåtar eller bilmodeller. Hon vill prompt äta ett visst slags söta, klibbiga flingor för att paketen också innehåller kort på filmstjärnor. Hon drar iväg med far till en bilreparatör i andra ändan av stan därför att man där delar ut vimplar gratis. Genom psykologisk krigföring på alla fronter driver hon till sist sin vilja igenom. Säg mig den som står ut med att passera tio gottkiosker i den lilla terroristens sällskap utan att i den elfte i ren desperation inhandla tuggummi

med tatueringsbild på omslagspapperet.

Hon driver sina åsikter in absurdum. Ingen kan anklaga henne för att inte stå för sitt ord, när det är till fördel för henne själv förstås. För somliga saker har hon ett hästminne. Hon kommer sålunda i månader ihåg att man i något sammanhang givit ett vagt löfte om att skaffa ett par skor med halvhög klack och spänne "med guld på". Men enklare saker som att stänga dörren efter sig eller släcka ljuset i badrummet glider ur hennes minne på någon sekund.

Trots sina egenskaper som inte litet bekymrar föräldrar, far- och morföräldrar och väcker en viss skadeglädje hos en del andra släktingar är hon dock den mest förtjusande terrorist man kan tänka sig. Hennes charm är förödande och hennes fullständiga brist på samvetsqual helt betagande oskuldsfull. Vore alla terrorister lika henne vore världen full av blommor och sol...

Kraka

"våra barn och andras ungar . . ."

Följande garanterat sanna berättelse har insänts av signaturen S.

Episoden utspelades någon gång åren 1940–43. Det var krig ute i världen. Vi hade ju inte så stor kännedom av det. Men vi hade ransoneringsringar och ibland kunde det väl vara ett visst bekymmer att få de tilldelade ransonerna att räcka tiden

ut. Ofta fick man gå till kristidsnämnden för att få nya kort, kanske begära extra tilldelning om godtagbar anledning fanns.

Donald och Bernt – två ynglingar som just börjat småskolan – har lite svårt att hålla alla nya begrepp i sär. I skolan har man börjat med kristendomsundervisning och hemma

pratar man ofta ransoneringsbekymmer vid middagsbordet.

En dag kommer de annars så säta vännerna i luven på varandra. Slåss gör man inte, men hemska hotelser uttalas. Till slut drämmer Donald till med:

– Om du inte passar dej, så kommer du aldrig till kristusnämnden!

för moderna bilfamiljer!

Moskvitch 408

Årets nyhet för bilfamiljen blev succé direkt! Se själv alla fakta som talar för Moskvitch 408: Kompakt design med svepande linjer! Härlig komfort för både förare och passagerare! Elegant färgsättning med matchande interiör! Säker runt-om-sikt! Bagageutrymmet väl tilltaget för 4 personer! Palitlig och snabbaxad 60 hk motor med 2-portsförgasare! Dubbelt hydrauliskt bromssystem! Transistorradio, vindrutespolning, backljus och riklig verktygsutrustning som standard! Sensationellt lågt pris! Service och komplett reservdelslager i landet.

Kontakta oss för demonstration av Moskvitch 408 — familjevagnen som är i takt med moderna bilvanor!

Ännu en kvalitetsbil från

MATRECO BIL AB

Karlavägen 67, Stockholm Ö Tel. 08 /63 03 40